

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 29 października 2021 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów
naukowych lub edukacyjnych**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 1 października 2021 r. ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 6 w lit. a, w ust. 2 w pkt 1 po wyrazie „udzielić” dodaje się wyrazy „, w wyjątkowych przypadkach,”;
- 2) w art. 1 w pkt 18, w art. 21a w ust. 3 po wyrazach „ust. 2” dodaje się wyrazy „przed dopuszczeniem jej do wykonywania czynności, o których mowa odpowiednio w art. 20, art. 21 i art. 24”;
- 3) w art. 1:
 - a) w pkt 18, w art. 21b w ust. 1 wyrazy „wykonywania czynności” zastępuje się wyrazami „wykonywania przez nie czynności, o których mowa w tych przepisach”;
 - b) w pkt 19, w art. 24 w ust. 1 w pkt 4 po wyrazach „wykonywania czynności” dodaje się wyrazy „, o których mowa w art. 20 i art. 21”;
- 4) w art. 1 w pkt 19, art. 23 otrzymuje brzmienie:
 - „Art. 23. 1. Hodowca, dostawca i użytkownik zawierają z lekarzem weterynarii umowę o świadczenie usług weterynaryjnych w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt.
 2. W przypadku gdy jest to uzasadnione specyfiką działalności hodowcy, dostawcy lub użytkownika, w szczególności polegającą na przeprowadzaniu doświadczeń na zwierzętach dzikich, umowę o świadczenie usług doradczych

w zakresie dobrostanu i leczenia zwierząt utrzymywanych lub wykorzystywanych w ramach działalności hodowcy, dostawcy lub użytkownika, można zawrzeć z ekspertem posiadającym doświadczenie niezbędne do świadczenia takich usług w odniesieniu do gatunków tych zwierząt.”;

- 5) w art. 1 w pkt 22 w lit. a, w ust. 2 w pkt 1 i 2 wyrazy „art. 23, art. 24, art. 24a” zastępuje się wyrazami „art. 23–24a”;
- 6) w art. 1 w pkt 29 w lit. c:
 - a) ust. 2b otrzymuje brzmienie:

„2b. Zgłoszenie kandydata na członka Komisji, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, składa organizacja społeczna, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt i która posiada dorobek w występowaniu w postępowaniach karnych lub administracyjnych w charakterze pokrzywdzonego, oskarżyciela posiłkowego lub strony reprezentującej interes zwierząt.”,
 - b) ust. 2e otrzymuje brzmienie:

„2e. Organizacja społeczna, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, do zgłoszenia kandydata na członka Komisji dołącza statut, aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego oraz oświadczenie o posiadaniu dorobku w zakresie występowania w postępowaniach karnych lub administracyjnych w charakterze pokrzywdzonego, oskarżyciela posiłkowego lub strony reprezentującej interes zwierząt.”;
- 7) w art. 1 w pkt 31 w lit. a w tiret drugim, w pkt 5 wyraz „udostępnianie” zastępuje się wyrazami „przedkładanie Komisji Europejskiej”;
- 8) w art. 1 w pkt 31 w lit. c, w ust. 2a wyrazy „w sposób i w terminach wskazanych w” zastępuje się wyrazami „zgodnie z” oraz po wyrazach „do celów naukowych” dodaje się wyrazy „oraz art. 53 ust. 4 pkt 2”;

- 9) w art. 1 w pkt 33:
a) w poleceniu nowelizacyjnym wyrazy „ust. 1 i 2 otrzymują” zastępuje się wyrazami „ust. 2 otrzymuje”,
b) skreśla się ust. 1;
- 10) w art. 1 skreśla się pkt 34;
- 11) w art. 1 w pkt 38:
a) w lit. a:
– w tiret pierwszym, w pkt 11,
– w tiret drugim, w pkt 14a,
b) w lit. b w tiret drugim, w lit. c
– po wyrazie „uzasadnienie” dodaje się wyraz „naukowe”;
- 12) w art. 1 pkt 46 otrzymuje brzmienie:
„46) art. 52 otrzymuje brzmienie:
„Art. 52. 1. Użytkownik prowadzi dokumentację dotyczącą doświadczenia, w tym:
1) wniosek o udzielenie zgody na jego przeprowadzenie, wniosek, o którym mowa w art. 51 ust. 1, uchwałę o udzieleniu zgody na przeprowadzenie doświadczenia, uchwałę o udzieleniu zgody na zmianę doświadczenia oraz uchwałę o odmowie udzielenia zgody na zmianę doświadczenia – i przechowuje tę dokumentację przez 3 lata od dnia wygaśnięcia zgody na przeprowadzenie doświadczenia, a w przypadku dokumentacji dotyczącej przeprowadzenia doświadczenia, które podlega ocenie retrospektywnej – do czasu zakończenia tej oceny, nie krócej jednak niż przez 3 lata od dnia wygaśnięcia zgody na jego przeprowadzenie;
2) uchwałę o cofnięciu zgody na przeprowadzenie doświadczenia i uchwałę o odmowie udzielenia zgody na przeprowadzenie doświadczenia – i przechowuje je przez 3 lata od dnia ich wydania.
2. Po zakończeniu doświadczenia, które podlega ocenie retrospektywnej,

użytkownik niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 miesięcy, przekazuje lokalnej komisji dokumentację, o której mowa w ust. 1.”;”;

- 13) w art. 1 w pkt 48 w lit. c, w ust. 4:
- a) we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „po przeprowadzeniu oceny retrospektywnej”,
 - b) w pkt 1 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazie „niezwłocznie” dodaje się wyrazy „po przeprowadzeniu oceny retrospektywnej”,
 - c) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przedkłada Komisji Europejskiej aktualizację nietechnicznego streszczenia ocenionego doświadczenia nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia przeprowadzenia oceny retrospektywnej.”;
- 14) w art. 1 w pkt 50, w art. 55:
- a) skreśla się ust. 4,
 - b) w ust. 5 wyrazy „, o którym mowa w ust. 4,” zastępuje się wyrazami „określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 12 pkt 4”,
 - c) w ust. 12 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) wzór zgłoszenia kandydata na eksperta, o którym mowa w ust. 1, mając na uwadze potrzebę zapewnienia prawidłowości i kompletności informacji zamieszczanych w zgłoszeniu.”;
- 15) w art. 1 w pkt 53, w art. 60a w ust. 1:
- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) trzy naruszenia wymagań określonych w art. 17, art. 18 lub art. 21 stwierdzone w czasie jednej kontroli albo w czasie co najmniej dwóch kontroli, lub”,
 - b) w pkt 2 wyrazy „trzy miesiące” zastępuje się wyrazem „miesiąc”;
- 16) w art. 1 po pkt 55 dodaje się pkt ... w brzmieniu:

„...”) w art. 66:

 - a) w ust. 1 w części wspólnej wyrazy „do lat 2” zastępuje się wyrazami

„do lat 3”,

b) w ust. 2 wyrazy „do lat 3” zastępuje się wyrazami „od 3 miesięcy do lat 3”,

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 lub 2 działa ze szczególnym okrucieństwem podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”;

17) w art. 1 w pkt 56 w lit. a w tiret drugim:

a) w poleceniu nowelizacyjnym wyrazy „pkt 10–12” zastępuje się wyrazami „pkt 10–13”,

b) dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

„13) wbrew obowiązkowi określonemu w art. 52 ust. 2 nie przekazuje lokalnej komisji dokumentacji dotyczącej doświadczenia, które podlega ocenie retrospektywnej.”;

18) skreśla się art. 5.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu w dniu 29 października 2021 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych i uchwalił do niej 18 poprawek.

Dokonując analizy ustawy pod względem konstytucyjnym i systemowym, Senat uznał za konieczne przyjęcie poprawek nr 10, 14 i 18.

Poprawki nr 10 i 18 likwidują przepisy wyłączające dostęp do informacji publicznej w postaci wniosków składanych do lokalnych komisji etycznych do spraw doświadczeń na zwierzętach (lokalnych komisji) o udzielenie zgody na przeprowadzanie doświadczenia na zwierzętach oraz na zmianę doświadczenia, a także protokołów z posiedzeń Krajowej Komisji do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach (Krajowej Komisji) oraz lokalnych komisji. W ocenie Senatu proponowane przepisy w sposób nieuzasadniony ograniczają prawo obywateli do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, jakimi w rozpatrywanym przypadku są odpowiednio Krajowa Komisja, lokalne komisje oraz członkowie tych komisji. Przedstawione w uzasadnieniu do projektu procedowanej ustawy argumenty, które zdaniem projektodawcy przemawiają za przyjęciem proponowanej regulacji (zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Krajowej Komisji i lokalnych komisji oraz poufności danych zawartych w dokumentach przedkładanych tym komisjom, w szczególności dotyczących własności intelektualnej i tajemnicy przedsiębiorstwa), nie są wystarczające do przyjęcia proponowanego rozwiązania w świetle przepisów art. 31 ust. 3, art. 54 ust. 1 i art. 61 Konstytucji oraz ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Dodatkowo zaznaczyć należy, że na gruncie obowiązującego porządku prawnego organ władzy publicznej, udostępniając każdorazowo informację publiczną, jest obowiązany ustalić, czy z informacji takiej nie należy wyłączyć danych, które podlegają ochronie ze względu na to, że są objęte określoną tajemnicą.

Poprawka nr 14 zapewnia, że wzór zgłoszenia kandydata na eksperta, biorącego udział w kontroli użytkownika, w tym szczegółowy zakres informacji wymaganych do zamieszczenia w takim zgłoszeniu, stanowiącym podstawę wpisania kandydata na listę ekspertów, będzie określony w przepisach powszechnie obowiązujących, zgodnie z art. 87 i art. 92 ust. 1 Konstytucji.

Dokonując analizy przepisów ustawy pod względem ich czytelności i spójności, Senat uznał za konieczne przyjęcie:

- 1) poprawki nr 3 – mającej na celu doprecyzowanie proponowanych przepisów w zakresie czynności objętych ich zakresem regulacji, wskazując, że są to czynności, o których mowa w art. 20 i art. 21 zmienianej ustawy;
- 2) poprawki nr 7 – mającej na celu doprecyzowanie proponowanego przepisu przez określenie podmiotu, któremu lokalne komisje udostępniają nietechniczne streszczenia doświadczeń i ich aktualizacje;
- 3) poprawek nr 8 i 13 – mających na celu zapewnienie spójności proponowanych przepisów w zakresie materii dotyczącej sposobu przedkładania Komisji Europejskiej nietechnicznych streszczeń doświadczeń i ich aktualizacji;
- 3) poprawki nr 11 – mającej na celu zapewnienie spójności proponowanych przepisów w zakresie terminologii używanej na oznaczenie uzasadnień dołączanych do wniosku o udzielenie zgody na przeprowadzanie doświadczeń na zwierzętach.

Przyjmując poprawkę nr 1 Senat uznał za konieczne zapewnienie, że zgoda na wykorzystywanie w procedurze zwierząt dzikich może być udzielona tylko w wyjątkowych przypadkach, ponieważ w ocenie Senatu zwierzęta dzikie, odławiane z naturalnych siedlisk, które nie miały wcześniej kontaktu z człowiekiem, przeżywają w dużo większym stopniu stres, związany z ich wyłapywaniem, transportem, a wreszcie z przeprowadzaniem na nich doświadczeń.

Przyjmując poprawkę nr 2 Senat uznał za konieczne wykluczenie możliwości dopuszczenia do wykonywania czynności określonych w przepisach art. 20, art. 21 i art. 24 zmienianej ustawy osoby, która nie upełniła szkolenia odbytego w państwie innym niż Rzeczpospolita Polska.

Przyjmując poprawkę nr 4 Senat uznał za konieczne wykluczenie możliwości korzystania z usług doradczych eksperta w zakresie dobrostanu i leczenia zwierząt zamiast usług lekarza weterynarii. W ocenie Senatu eksperci ci nie mają wystarczających kwalifikacji do świadczenia usług weterynaryjnych, ponieważ na gruncie obowiązujących przepisów jedynie lekarze weterynarii posiadają uprawnienia do wykonywania badania stanu zdrowia zwierząt i przeprowadzania na nich zabiegów chirurgicznych.

Przyjmując poprawkę nr 6 Senat uznał za konieczne rozszerzenie wymogów dla organizacji społecznych zgłaszających kandydatów na członka Krajowej Komisji

o posiadanie dorobku w występowaniu w postępowaniach karnych lub administracyjnych w charakterze pokrzywdzonego, oskarżyciela posiłkowego lub strony reprezentującej interes zwierząt. Pozwoli to na uniknięcie sytuacji, w której organizacja społeczna, zgłaszająca przedstawiciela do Krajowej Komisji, tylko pozornie działa w interesie zwierząt, np. przez odpowiedni zapis w statucie.

Przyjmując poprawkę nr 9 Senat uznał za konieczne zrezygnowanie z przepisu, który wymaga, aby przedstawiciele organizacji społecznych wchodzący w skład Krajowej Komisji i lokalnych komisji byli od tych organizacji niezależni. W ocenie Senatu osoby zasiadające w tych komisjach z ramienia konkretnej organizacji społecznej nie mogą być jednocześnie od tej organizacji niezależne.

Przyjmując poprawkę nr 12 Senat uznał za konieczne jednoznaczne określenie terminu, w jakim użytkownik jest obowiązany do przekazania lokalnej komisji dokumentacji dotyczącej doświadczenia.

Przyjmując poprawkę nr 15 Senat uznał za konieczne zaostwienie proponowanego przepisu przez wskazanie, że powiatowy lekarz weterynarii stwierdza rażące naruszenie wymagań określonych dla wykonywania działalności objętej wpisem do rejestru, jeżeli w wyniku kontroli ustali naruszenie wymagań określonych w art. 21 zmienianej ustawy, tj. wymagań określonych dla osób odpowiedzialnych za planowanie procedur i doświadczeń oraz za ich przeprowadzenie zamiast minimalnych wymagań, jakie powinien spełniać ośrodek oraz wymagań w zakresie opieki nad zwierzętami utrzymywanymi w ośrodku.

Przyjmując poprawkę nr 16 Senat uznał za konieczne zaostwienie sankcji karnej za działanie polegające na narażaniu zwierząt na niepotrzebny ból, cierpienie, dystres lub trwałe uszkodzenie organizmu lub wykorzystanie zwierząt w procedurach objętych doświadczeniem bez uzyskania wymaganej zgody, analogicznie do rozwiązania przewidzianego w art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.

Przyjmując poprawkę nr 17 Senat uznał za konieczne wprowadzenie do zmienianej ustawy sankcji w postaci administracyjnej kary pieniężnej za nieprzekazanie lokalnej komisji dokumentacji dotyczącej doświadczenia podlegającego ocenie retrospektywnej.

Poprawka nr 5 ma charakter redakcyjny.